

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА _____ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ _____
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

20 19 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Децентралізація та розвиток місцевого самоврядування»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 281 «Публічне управління та адміністрування» _____

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Управління та адміністрування регіональних економічних систем»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь _____ бакалавр _____

(назва освітнього ступеня)

форма навчання _____ денна _____

(денна, заочна, вечірня)

розробник _____ Кахович Олена Олександрівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Децентралізація та розвиток місцевого самоврядування» є нормативною і входить до циклу дисциплін професійної підготовки фахівців, призначена для студентів, які здобувають освітній ступінь «Бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Навчальна дисципліна «Децентралізація та розвиток місцевого самоврядування» передбачає набуття студентами теоретичних знань та навичок визначення основних переваг, а також проблем та ризиків децентралізації владних повноважень на різних рівнях управління. Крім того, надає можливість ознайомитися з особливостями сучасних моделей та концепцій щодо здійснення державної політики у сфері місцевого самоврядування, отримати знання з правових та організаційних засад децентралізаційних процесів та інституційного розвитку місцевого самоврядування в Україні та зарубіжних країнах.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є територіальна організація влади в Україні, яка забезпечується шляхом оптимізації адміністративно-територіального устрою і вирішенням завдань її удосконалення.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			I	II
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3		90
Аудиторні заняття, у т.ч:	30			30
лекції	30			30
лабораторні роботи	-			-
практичні заняття	-			-
Самостійна робота, у т.ч:	60			60
підготовка до аудиторних занять	20			20
підготовка до контрольних заходів	10			10
виконання курсового проекту чи роботи	-			-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30			30
підготовка до екзамену	-			-
Форма підсумкового контролю				залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Децентралізація та розвиток місцевого самоврядування» є формування у слухачів сучасних практичних знань, умінь і навичок щодо специфіки децентралізації та інституту місцевого самоврядування в контексті теоретичних і фундаментальних засад демократичного врядування.

Завдання дисципліни сформувати у студентів систему знань щодо сучасних моделей та концепцій щодо здійснення державної політики у сфері місцевого самоврядування; надати слухачам знання з теоретичних, правових та організаційних засад децентралізаційних процесів та інституційного розвитку місцевого самоврядування в Україні та зарубіжних країнах.

Пререквізити дисципліни. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях з дисциплін: «Регіоналізація та глобалізація», «Вступ до спеціальності».

Постреквізити дисципліни. Дана дисципліна тісно пов'язана з такими дисциплінами як, «Публічне управління та адміністрування», «Публічне адміністрування в країнах ЄС», «Регіональна економіка», «Територіально-адміністративний устрій держави», «Розвиток мегаполісів та малих міст».

Компетентності. Результатом вивчення дисципліни «Децентралізація та розвиток місцевого самоврядування» є здобуття студентами таких компетентностей:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування на регіональному рівні формування та реалізації економічної політики або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні компетентності:

СК-14. Здатність використовувати базові знання щодо основ децентралізації та місцевого самоврядування

Заплановані результати навчання:

РН-5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

РН-6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

РН-21. Уміти налагодити ефективну комунікацію між суспільством та органами державної влади і місцевого самоврядування; володіти інструментами місцевого електронного врядування та реалізації можливостей реформи децентралізації

Методи навчання:

- словесні: лекція. Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація, пред'явлення матеріалу).

Форми навчання фронтальні, групові, аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Місцеве самоврядування в системі публічної влади в Україні					
Тема 1. Роль і місце місцевого самоврядування в системі публічної влади в Україні	14	4			10
Тема 2. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування	16	6			10
Разом за змістовим модулем 1	30	10			20
Змістовий модуль 2. Формування територіальної основи місцевого самоврядування					
Тема 3. Система місцевого самоврядування в Україні	14	4			10
Тема 4. Територіальна основа місцевого самоврядування	16	6			10
Разом за змістовим модулем 2	30	10			20
Змістовий модуль 3. Участь громадян у державотворенні					
Тема 5. Соціальна мобілізація та ефективне самоврядування	14	4			10
Тема 6. Роль громадськості в державотворенні	16	6			10
Разом за змістовим модулем 3	30	10			20
Усього годин	90	30			60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1-2	Роль і місце місцевого самоврядування в системі публічної влади в Україні	4
3-5	Конституційно-правові основи місцевого самоврядування	6
6-7	Система місцевого самоврядування в Україні	4
8-10	Територіальна основа місцевого самоврядування	6
11-12	Соціальна мобілізація та ефективне самоврядування	4
13-15	Роль громадськості в державотворенні	6
	Усього годин	30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття не передбачені навчальним планом.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	20
2	Підготовка до контрольних заходів	10
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях, у т.ч.:	30
4	Організаційно-правова основа місцевого самоврядування.	10
5	Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування	10
6	Гарантії місцевого самоврядування. відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування	10
	Усього годин	60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усний, письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Місцеве самоврядування в системі публічної влади в Україні

Максимальна оцінка – 100 балів. Формою контролю змістового модуля 1 є контрольна робота, яка складається з 25 тестових завдань. Студент отримує 4 бали за правильну відповідь на 1 тестове питання, якщо відповідь неправильна – 0 балів.

Змістовий модуль 2. Формування територіальної основи місцевого самоврядування

Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка змістового модуля 2 складається із:

- контрольної роботи - максимальна кількість балів – 50. Контрольна робота складається з 25 тестових завдань. Студент отримує 2 бали за правильну відповідь на 1 тестове питання, якщо відповідь неправильна – 0 балів.

- підготовки есе – максимальна кількість балів – 50. Студент самостійно обирає тему для підготовки есе із переліку запропонованих викладачем. Есе оцінюється за наступними критеріями:

- своєчасне подання роботи на кафедру – 10 балів; несвоєчасне подання – 0 балів;
- зміст роботи – до 20 балів, з них:

- від 18 до 20 балів за логічно, послідовно викладений актуальний матеріал роботи, правильні висновки, повне дотримання вимог академічної доброчесності;

- від 9 до 17 балів за роботу, тема якої повністю розкрита, повністю дотримано вимог академічної доброчесності, але допущено незначні помилки та неточності в структурі роботи;

- від 1 до 8 балів за роботу, зміст якої розкриває тему, повністю дотримано вимог академічної доброчесності, але сформульовано неправильні висновки,

порушено структуру роботи, використано застарілі дані, які знижують цінність роботи, але дозволяють, у цілому, оцінити її позитивно;

- захист роботи – до 20 балів; з них:

- від 18 до 20 балів за повні, правильні відповіді на питання за темою;
- від 9 до 17 балів за правильні, але стислі відповіді на питання за темою;
- від 0 до 8 балів за неповні або неправильні відповіді.

Змістовий модуль 3. Участь громадян у державотворенні

Максимальна оцінка – 100 балів. Формою контролю змістового модуля 3 є контрольна робота, яка складається з 25 тестових завдань. Студент отримує 4 бали за правильну відповідь на 1 тестове питання, якщо відповідь неправильна – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Децентралізація та розвиток місцевого самоврядування» визначається як середньоарифметична між оцінками за змістовими модулями 1,2 та 3.

Порядок зарахування пропущених занять: студент має право відпрацювати викладачеві пропущені заняття згідно з графіком консультацій викладача. Кожне пропущене лекційне заняття відпрацьовується методом усного опитування з основних положень теми.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України від 28.06.1996 №254к/96-ВР
2. Всесвітня декларація про місцеве самоврядування // Місцеве та регіональне самоврядування в Україні. Випуск 1—2/6—7. — К., 1994.
3. Европейская хартия о местном самоуправлении // Социс. — 1997. — № 1. — С. 90—97.
4. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» // Офіційний Вісник України. — 2005. — №40.
5. Закон України «Про державні цільові програми» // Офіційний Вісник України. — 2004. — №14.
6. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» // Відомості Верховної Ради України, 2000. — № 8.
7. Закон України «Про Генеральну схему планування території України» // Офіційний Вісник України. — 2002. — №10.
8. Закон України «Про державну службу» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
9. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
10. 10. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
11. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні. Навч. посіб. /За заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. – К.: Вид-во НАДУ, 2010. – 211 с.

Допоміжна

1. Жовнірчик Я.Ф. Державне регулювання розвитку економіки регіонів та міжрегіональних економічних зв'язків: теорія, методологія, механізми : монографія / Я. Ф. Жовнірчик ; НАН України, Рада по вивченню продуктив. сил України. - Донецьк : Юго-Восток, 2011. - 423 с. 11.
2. Місцеве самоврядування в Україні: теорія і практика. Посібник для депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів / Б.А. Руснак. – Одеса, 2011. - 536 с.

3. Куліш І. М. Державне управління регіональним розвитком України в контексті європейської інтеграції : монографія / І. М. Куліш. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. - 252 с. - Бібліогр. : с. 153-184.

4. Мамонова В.В. Методологія управління територіальним розвитком: Монографія / Х.: ХарПІ НАДУ —Магістр, 2006. — 196 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Інститут реформ. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.ir.org.ua/docs/Abetka/Abetka_V_5.pdf/.

2. Асоціація міст України — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/>.

3. Київський центр Інституту Схід - Захід — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ewi.org.ua/>.

4. Проект Світового банку у сфері стратегічного планування міського розвитку — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.worldbank.org/urban/>.

5. Стратегічне планування в регіонах Європейського союзу — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.cor.eu.int/home.htm>.

6. Українська асоціація місцевих та регіональних влад — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.alau.org.ua/>.

7. Форум стратегії регіонального розвитку — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.regionforum.ru/>.

8. Центр муніципального та регіонального розвитку — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.polis.org.ua/>.

9. Кабінет Міністрів України . — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.

10. Децентралізація та реформа місцевого самоврядування. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/387/2019_03_otg_ukr.pdf

11. Пріоритети регіональної політики
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/priorities

Розробник _____ (О. О. Кахович)

(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (О.О. Кахович)

(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки
Протокол від «10» вересня 2019 року №2